

05.12.2016

RETNINGSLINJER FOR SANKING AV FURUKONGLER

For sanking av furukongler i bestand 2016/2017 gjelder følgende retningslinjer:

KVOTETILDELING: (etter avtale og med løpende kommunikasjon med Skogfrøverket). Sankingen må - så langt det er mulig - lokaliseres til de beste bestandene i de områdene hvor en ønsker frø fra. Konglemengden fra ett proveniens-område (sankeområde og høydelag) bør være på minst **100 kg** der minste oppgjørsenhet pr. sanker er 1 full sekk.

UTVALGTE BESTAND: Det er ønskelig at mest mulig av konglene kommer fra skog som tilfredstiller kvalitetskravene til utvalgte bestand. Det vil si bestand med en kvalitet bedre enn normalt for regionen. Utvalgte bestand må registreres på et eget skjema og gis et løpenummer som også føres på konglesekkседdel og sankeskjema (frøavlsbestandsnr.)

SKATTEPLIKT: Det er vanlig skatteplikt for konglesanking og tillitmannsprovisjon på beløp over kr 8000.-. Unntatt fra skatteplikt er godtgjørelse til lag og foreninger som påtar seg sankeoppdrag på dugnad.

ARBEIDSGIVERANSVAR: Skogfrøverket vil, når ikke annet er avtalt, stå som arbeidsgiver. Alle lønnsutbetalinger og godtgjørelser vil således som regel skje direkte fra Hamar. Når Skogfrøverket er arbeidsgiver omfattes alle konglesankere av en kollektiv ulykke/yrkesskadeforsikring for denne type arbeid. Ta gjerne kontakt med Skogfrøverket for mer informasjon om forsikringsordningen.

OPPGJØRSORDNING: Oppgjør skjer på grunnlag av opplysninger som tillitsmennene sender til Skogfrøverket på spesielle skjemaer (se senere om SANKESKJEMA og KONGLEREGNING). En skiller mellom:

(a) Vanlige sankere

(b) Selvstendig næringsdrivende som engasjerer seg i konglesanking. For å få utbetalt MVA må organisasjonsnr. påføres skjemaet, ellers blir oppgjøret å betrakte som en vanlig lønnsutbetaling.

(c) Foreninger og lag som sanker kongler på dugnad.

(d) Tillitmannsprovisjonen er som tidligere ordinært 10 % av basisprisen pluss 5 % tilleggsprovisjon for god kvalitet og problemfri forsendelse til Hamar.

Tillitsmannens oppgaver (kommens skogbruksansvarlig eller den kommunen delegerer oppgaven til):

- Organisering og kontroll av konglesankingen
- Opplæring av konglesankere
- Attestere sankeskjema og sende disse med kongleregning (samleregning) til Skogfrøverket
- Merking og forsendelse av konglesekker
- Kommunikasjon med grunneier

KONGLEPRIS: Basisprisen for sanking (sankeprisen) er fastsatt til **kr 50,- pr kg** kongler. Prisen er stipulert for rene kongler.

Det kan utbetales et tillegg på inn till kr 20 pr. kg i områder hvor det er vanskelig å oppnå en tilfredstillende dagslønn på grunn av små kongler eller små forekomster i områder hvor det er viktig å få sanket kongler. Tillegget kan gis etter avtale med Skogfrøverket.

Det gis et driftstillegg på **kr 15 pr. kg** kongler til maskinentreprenører eller hoggere som legger spesielt til rette for sanking av kongler.

KJØREGODTGJØRELSE: **(a)** Det gis kjøregodtgjørelse for bruk av egen bil til transport av mannskap eller kongler. Det forutsettes at samkjøring benyttes i størst mulig grad **(b)** Tillitsmenneskes bruk av egen bil i konglesankingens tjeneste belastes i alminnelighet deres ordinære reisebevilgning (gjelder skogbruksforvaltning). Dersom f.eks. en skogbruksleder gjør tjeneste som tillitsmann, vil kjøring i forbindelse med konglesanking bli godtgjort av Skogfrøverket.

ANDRE UTGIFTER: Utgifter til lokale kongletransporter, midlertidig lagring etc. refunderes av Skogfrøverket etter regning. Det forutsettes at utgiftene holdes på et rimelig nivå.

SANKESKJEMA / DRIFTSTILLEGG: Dette skjemaet benyttes for tillitsmenneskes innrapportering av persondata og konglemengder mm. som grunnlag for oppgjør til **sankerne** og for **entreprenører og hoggere** som har krav på driftstillegg. Utfyllingsmåten framgår av skjemaets tekst. Husk konto.nr! Dette vil sikre raskere oppgjør. Skjemaet sendes Skogfrøverket. **Minste oppgjørsenhet er en full sekk kongler pr. sanker.**

KONGLEREGNING: Skal fylles ut og innsendes til Skogfrøverket for hver enkelt kongleforsendelse, separat for kongler fra **registrerte/utvalgte** bestand eller fra **vanlig bestandsskog**. For **utvalgte bestand** skal dessuten bestandets reg. nr. samt skogeierens navn og adresse oppgis. Flere bestand og eiere kan noteres på ett og samme skjema. Kongleregningene benyttes av Skogfrøverket som grunnlag for å kontrollere at **mottatt** konglekvantum stemmer med **avsendt** kvantum (det hender at konglesekker blir borte undervegs). Videre benyttes kongleregningene som regnskapsbilag for utbetaling av TILLITSMANNSPROVISJON. Oppgi kontonummer.

REKVISITA: Sekker, merkelapper, kongleregninger og sankeskjemaer rekvireres fra Skogfrøverket etter behov. Overflødige sekker og merkelapper **skal** returneres etter fullført sanking. Skogfrøverket har også utarbeidet små veiledningshefter som kan være til hjelp for den enkelte konglesanker og tillitsmann.

LOKALE MOTTAK/MERKING OG OPPBEVARING: I likhet med tidligere blir det tillitsmennes oppgave å sørge for lokal organisering av sanking, kontroll, merking, midlertidig lagring samt forsendelse til Skogfrøverket på Hamar. **NB! En merkelapp skal festes direkte til sekken litt under knytestedet** og en skal legges **inne i sekken**. Det skal ikke tas imot mindre kvantum fra en sanker enn én full sekk med kongler. Konglesekker oppbevares tørt og kjølig under midlertidig lagring. Konglesekkene skal ikke stables, men oppbevares så luftig som mulig.

FORSENDELSE: Transportør av kongler avtales med Skogfrøverket. Konglene sendes ubetalt, da Skogfrøverket har rabattkonto hos transportør. (De må **ikke** sendes som ilfrakt.) Ved større forsendelser (hele billaster) bør det innhentes egne tilbud gjennom Skogfrøverket. Tillitsmennene oppfordres for øvrig til å samarbeide om rasjonelle transporter og til å anvende den rimeligste transporten. **Avtal leveringstidspunkt** på forhånd med Skogfrøverket. Alle forsendelser av kongler skal være ledsaget av en spesifisert kvantumsoppgave (jfr. avsnittet om KONGLEREGNING).

KVALITETSKRAV: Furukongler er vanligvis lite utsatt for skader av insekter eller sopp, men sankerne må informeres om ikke å ta med **gamle kongler!** Konglenes lengde bør som regel være minst 3 cm da mindre kongler gir lite frø. Ved sanking i høgtliggende skog eller i Nord-Norge kan det være aktuelt å lempe litt på dette kravet. Hvis sanking må foregå i så fuktig vær at kongler og sekker blir kliss våte, bør konglene helles over i tørre sekker for lagring eller før lengre transport, da det ellers kan "gå varmt" i dem. Det forutsettes at konglene leveres så rene som mulig. Mye barnåler sammen med konglene kompliserer utvinningen av frøet og den etterfølgende renseprosessen.

De generelle kvalitetskrav kan sammenfattes i følgende punkter:

- a) Konglenes lengde bør være minst 3 cm. Et visst skjønn må likevel utøves, særlig i høyereliggende skog og i Nord-Norge.
- b) Det må ikke sankes kongler som har ligget på bakken i lengre tid. De kan føre til redusert kvalitet på hele frøpartiet.
- c) Gamle, tomme kongler er helt ubrukbare og må selvsagt ikke sankes.
- d) Kongler med tydelige skade av insekter er uten verdi.
- e) Av hensyn til frørensingen bør konglene være mest mulig fri for barnåler.
- f) Bar og andre fremmedlegemer må unngås. (Husk at prisen gjelder for rene kongler).
- g) Sekker med kongler må ikke oppbevares direkte på bakken. Sekkene settes luftig på topper o.l. De må ikke klosslegges (stables) før vanninnholdet er under 30%. Hvis sanking må foregå i så fuktig vær at kongler og sekker blir kliss våte, bør konglene helles over i tørre sekker for lagring eller før lengre transport, da det ellers kan "gå varmt" i dem og frøet ødelegges.

IGANGSETTING AV SANKING: Skogfrøverket avgjør når sankingen kan starte i de forskjellige områdene. Generelt gjelder at sanking kan settes i gang når det foreligger analyser av kongleprøver som viser tilfredsstillende frømodning, og når fuktigheten i konglene er blitt tilstrekkelig låg til at de kan lagres i sekker på et godt ventilert sted uten å ta skade.

KONGLEPRØVENE må tas fra bestand der det er aktuelt å sanke, eller fra tilsvarende skog nær opp til bestandet. Unngå å ta prøver fra kanttrær og trær som ikke er representative for bestandet. Hver enkelt prøve må tas fra flere trær (minimum 5 trær), og den må inneholde til sammen ca. 2 kg. Prøven pakkes i tett plastpose og sendes Skogfrøverket som postpakke. Pakken må inneholde oppgave over innsender, adresse, sankested, kommune, sankeområde, høyde over havet, antall trær den er sanket fra og sankedato.

Analyseresultater fra kongleprøver vil fortløpende bli lagt ut på Skogfrøverkets hjemmeside: www.skogfroverket.no. Analyseresultater formidles på telefon/e-post til innsender og fylkesmannens landbruksavdeling.

Skogfrøverket. 5. desember 2016

Øyvind Meland Edvardsen, seniorrådgiver

Skjema som kan lastes ned på Skogfrøverkets hjemmeside www.skogfroverket.no: under instruks, skjemaer og veiledere i verktøymenyen:

- Retningslinjer for sanking av furukongler 2016-2017
- Sankeplan furukongler 2016-2017
- Følgelbrev til kongleprøver
- Registreringsskjema for utvalgte bestand
- Sankeskjema/driftstillegg
- Kongleregning
- Sikkerhetsinstruks for konglesankere
